

**Fellesmøte av den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
og sjøfarts- og fiskerikomiteen
torsdag den 31. juli 1958 kl. 11.**

Møtet ble ledet av utenrikskomiteens viseformann, R ø i s e l a n d .

Til stede var: Fra den utvidede utenrikskomite: Borten, Hoel, Reidar Carlsen, Kjøs, Reinsnes, Meisdalshagen, Klippenvåg, Nordahl, Offerdal, Erling Petersen, Røiseland, Wikborg, Langhelle, Henrik Svensen, Dahl, Hareide, Hegna, Hønsvald, Paul Ingebretsen, Ingvaldsen, Vatnaland og Watnebryn.

Fra sjøfarts- og fiskerikomiteen: Eikrem, Engan, Sunniva Hakestad Møller, Hamran, Nybø, Johs. Olsen, Solsem, Stavrand og Warholm.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Utenriksminister Lange, handelsminister Skaug og fiskeriminister Lysø.

Dessuten ble følgende embetsmenn gitt adgang til møtet: Utenriksråd Skylstad, statssekretær Engen, ekspedisjonssjefene Jacobsen og Stabell og byråsjef Seiersted.

Fung. formann: Eg ynskjer velkomen til dette møtet. Som kjent er møtet kalla saman som eit sammøte av den utvida utanriksnemnd og sjøfarts- og fiskerinemnda for å drøfte *fiskerigrensespørsmålet*.

Etter det som seinare har hendt på den utanrikspolitiske fronten, vil *utanriksministeren* etterpå gje ei orientering for den utvida utanriksnemnd med det same vi er ferdige med fiskerigrensespørsmålet, og *handelsministeren* vil også gje ei orientering om dei tingingane som no blir drivne om *frihandelsområdet*.

Eg gjev ordet til utanriksministeren.

Utenriksminister Lange: Stortingets utenriks- og fiskerikomiteer godkjente på et fellesmøte i februar følgende instruks for den norske delegasjon til Genève-konferansen om havets folkerett:

«Under de Forente Nasjoners forestående konferanse om havets folkerett bør den norske delegasjon, når det gjelder hovedspørsmålet vedrørende sjøterritoriets bredde, støtte bestrebelsene etter å nå frem til en rimelig kompromissløsning. Bare på denne måte vil det være mulig å oppnå en frafallelse av de ekstreme utvidelseskrav som allerede er gjort gjeldende, og å motvirke den herskende tendens til nye vilkårlige utvidelser.

Delegasjonen bør ta sikte på en kompromissløsning i overensstemmelse med det såkalte kanadiske forslag, gående ut på at den maksimale bredde for *fiskeriformål* utvides til 12 nautiske mil. En utvidelse av den maksimale bredde for alle formål vil kunne innebære større ulemper enn fordeler for de berørte norske interesser som helhet.»

Da jeg redegjorde for denne instruks, opplyste jeg at Fiskeridepartementet hadde uttalt at Norges fiskeriinteresser totalt sett ville være best tjent med at det blir fastsatt en fiskerigrense på 12 mil, og at vi i Utenriksdepartementet satt inne med

fortrolige opplysninger om at Island og sannsynligvis også Canada og Danmark – for så vidt angår Færøyene og Grønland – ville utvide sine fiskerigrenser til 12 mil hvis man ikke nådde frem til en overenskomst på Genève-konferansen.

På Genève-konferansen støttet den norske delegasjon, i likhet med den amerikanske delegasjon, det kanadiske forslag om en fiskerigrense på 12 mil og en territorialgrense for andre formål på 3 mil – senere endret til 6 mil. Storbritannia og statene på det vest-europeiske fastland, som prinsipielt er tilhengere av 3-milsgrenser, gikk imidlertid imot forslaget. Det samme gjaldt de øst-europeiske land og en rekke latinamerikanske, afrikanske og asiatiske land, som støttet et meksikansk forslag om et sjøterritorium for alle formål på 12 mil. Under disse omstendigheter var det ikke mulig for det kanadiske kompromissforslag å samle 2/3 flertall.

I denne situasjon fremsatte amerikanerne et nytt kompromissforslag. Dette gikk også ut på en fiskerigrense på 12 mil og en territorialgrense for andre formål på 6 mil, som det kanadiske. Men forskjellen var at amerikanerne foreslo at i den ytre fiskerisone, mellom 6 og 12 mil, skulle de fremmede stater som har fisket i de siste 5 år, ha en evigvarende rett til å fortsette med dette. Dette forslag ble støttet av Storbritannia og de andre vest-europeiske 4-milsland. Forslaget ville, hvis det ble vedtatt, innebære at Norge i realiteten ikke fikk stor glede av fiskerisonen mellom 6 og 12 mil. Allikevel stemte den norske delegasjon i siste omgang for dette forslag, fordi det da fremstilte seg som det eneste som hadde noen sjanse til å oppnå det nødvendige 2/3 flertall.

Under avstemningen viste det seg allikevel at ingen av de tre forslag fikk det nødvendige 2/3 flertall. Men de fikk alle alminnelig flertall. De tre forslagene som fikk alminnelig flertall, var:

Det amerikanske forslag om 6 mils territorialgrense og 12 mils fiskerigrense med forbehold for de såkalte «historiske fiskerirettigheter.» Dette var det forslag som fikk størst stemmetall.

Dernest fikk det kanadiske forslag om en 12 mils fiskerigrense med full enerett for kyststaten flertall. Den annen del av dette forslaget, om en 6 mils territorialgrense, oppnådde derimot ikke alminnelig flertall.

Endelig var det flertall for det meksikanske forslag om en 12 mils territorialgrense for alle formål.

Men Genève-konferansen oppnådde altså ikke noe gyldig resultat i bredde spørsmålet. I stedet vedtok man, like før man gikk fra hverandre, en anmodning til de Forente Nasjoners Generalforsamling om å sammenkalle en ny FN-konferanse om bredde spørsmålet. De andre spørsmål fra Genève-konferansen skulle ikke opp på denne nye konferanse. Det forslag kommer da opp til behandling på Generalforsamlingen nå i høst, og det er vel sannsynlig at det da vil være flertall for å sammenkalle en slik konferanse tidlig på nyåret, men noe sikkert om det blir resultatet, vet ikke noen i dag.

Etter avslutningen av Genève-konferansen – den sluttet vel i de siste dager av april, så vidt jeg husker – har Island, som det var ventet, utferdiget bestemmelser om en 12 mils fiskerigrense, og disse skal tre i kraft fra den 1. september i år. Det er

meningen fra Islands side også å utvide de indre farvann ved at det trekker nye, rette grunnlinjer på enkelte kyststrekninger.

Den danske regjering, som i og for seg foretrekker 3 mil for så vidt moderlandet angår, vil antagelig se seg tvungen til å foreta den samme utvidelse av fiskerigrensene for Færøyene og for Grønland. Det vil også bli innført rette grunnlinjer for det egentlige Danmark, mens de alt etablerte grunnlinjer på Grønland for enkelte kyststrekninger antagelig vil bli erstattet med nye som går lenger ut. Vi vet ennå ikke om den danske regjering vil bli nødt til å gjøre dette alt i høst, eller om det vil være mulig for den å vente til det gjennom en eventuell ny FN-konferanse om bredde spørsmålet har vært gjort et siste forsøk på å løse sjøgrensespørsmålet gjennom en global overenskomst.

Canada vil ifølge en uttrykkelig erklæring som det har avgitt, under enhver omstendighet vente med å foreta seg noe til etter den nye FN-konferanse, men en må regne med at også Canada da vil etablere en 12 miles fiskerisone med full enerett for kanadiske fiskere, altså uten den amerikanske forbeholdsklausul om historiske fiskerirettigheter.

Sovjet-Samveldet har, som kjent, alt forlenget etablert en 12 miles territorialgrense for alle formål.

Under disse omstendigheter vil altså neste år, d.v.s. i løpet av kalenderåret 1959, situasjonen være den at Storbritannia er det eneste land hvor våre havfiskere og selfangere er interessert, hvor det ikke er innført en 12 miles fiskerisone med full enerett for kyststaten. Under disse omstendigheter vil også våre havfiskere, skulle en tro, være enige i at Norge bør utvide sin fiskerigrense til 12 mil.

Storbritannia og andre land på det vest-europeiske fastland, både Vest-Tyskland, Nederland, Belgia og Frankrike forsøker for tiden å legge press på Island for å få det til å frafalle eller modifisere sin beslutning om utvidelse fra den 1. september i år. Det har vært truet både med å sende krigsskip og med å boykotte islandsk fisk. Hittil ser det ut til at Island har stått mot dette presset, og av rent indrepolitisk grunner er det uhyre vanskelig for den islandske regjering å gå tilbake på sitt vedtak om å sette i verk de nye grenser fra den 1. september.

Storbritannia, Sverige, Danmark og enkelte andre land har i denne situasjon foreslått en regional konferanse for å drøfte spørsmålet om den islandske grenseutvidelse. Island har avslått å være med på en slik konferanse. Det ønsker ikke å bli utsatt for press på en konferanse hvor det overveiende flertall av deltakerne er tilhengere av en 3-milsgrense. Den norske regjering har også avslått å være med på å forsøke å få til en slik konferanse, dels fordi vi har ment det var politisk uheldig å utsette Island for dette press på en formell konferanse, og dels fordi det vil gjøre det enda vanskeligere å oppnå en global overenskomst senere om de vest-europeiske land på forhånd godkjenner en ensidig utvidelse på Island.

I det hele tatt er vel stillingen den at Norge neppe vil være tjent med en regional ordning av disse spørsmål. Det vi er interessert i, er en global ordning som kan sikre vår skipsfart, vår hvalfangst, vår selfangst, vårt havfiske og NATO-landenes strategiske fellesinteresser mot utvidelse av fiskerigrenser og territorialgrenser ut over et rimelig maksimum. Får vi ikke ved internasjonal

overenskomst en slik global begrensning, vil det næringspolitisk sett være av mindre interesse for Norge å få en regional vest-europeisk overenskomst som setter en snevrere grense enn den som vil bli gjeldende i verden ellers. Da vil vi ofre våre kystfiskeres interesser uten at våre oversjøiske næringer får en tilsvarende fordel.

En annen sak er at det kan være nyttig om det finner sted regionale drøftinger med sikte på å utarbeide et realistisk opplegg for den nye FN-konferanse om bredde spørsmålet. Hvis det ikke blir gjort forarbeider for en slik konferanse, er det fare for at den kommer til det samme negative resultat som den i Genève.

Det kan også komme på tale å treffe en rimelig regional overgangsordning innenfor rammen av en global overenskomst som er bygd på det kanadiske forslag om enerett inntil 12 mil med eventuelle overgangsordninger for å gi en avviklingsfrist for dem som da blir stengt ute.

Spørsmålet om Norges stilling til de problemer som reiser seg i denne sammenheng, er blitt behandlet på en regjeringskonferanse den 24. juni i år. Regjeringen gikk da ut fra at det ikke ville være mulig å samle tilstrekkelig flertall for en global ordning bygd på det amerikanske forslag, hvoretter de fremmede land som har fisket i de siste 5 år, skal få en evigvarende rett til å fortsette med dette fiske mellom 6 og 12 mil. Derimot var Regjeringens vurdering den gang at det ennå var en sjanse til å oppnå en global overenskomst på grunnlag av det kanadiske forslag om en 12 miles fiskerigrense med full enerett for kyststaten og med 6 miles territorialgrense for andre formål. Hvis imidlertid saken driver for lenge, må en regne med at det eneste som kan sikre en global overenskomst, er en full 12 miles territorialgrense i samsvar med det meksikanske forslag.

Under disse omstendigheter og på grunnlag av denne vurdering besluttet Regjeringen å støtte det kanadiske forslag og å meddele regjeringene i de fleste NATO-land dette standpunkt, i det håp at også disse regjeringer skal innse at det er nødvendig å gå så langt for overhodet å oppnå global enighet om en maksimal grense.

Samtidig tok Regjeringen det standpunkt at hvis det skulle vise seg at det ikke ble noen ny konferanse om bredde spørsmålet, eller hvis den kommer istand, men ikke fører til noen global overenskomst, da vil Norge utvide sin fiskerigrense til 12 mil etter linjen i det kanadiske forslag, d.v.s. uten å gi fremmede fiskere rett til å fortsette fisket i ytre fiskerisone – utenom eventuelle kortfristige overgangsordninger som kunne komme på tale. Også dette, men uten den siste tilføyelse, ble meddelt de fleste NATO-land, i det håp at de måtte innse at de allikevel ville kunne oppnå rett til fortsatt fiske innenfor 12 mil, og at de således ikke under noen omstendighet kunne oppnå noe bedre enn det kanadiske forslag.

Regjeringen besluttet i samme møte straks å gå i gang med å forberede en norsk utvidelse til 12 mil, således at vi ville stå klare hvis situasjonen ut på våren eller forsommeren er den at det ikke er noen global avtale, fordi en FN-konferanse ikke er kommet i stand, eller fordi en FN-konferanse ikke kom til noe resultat.

Regjeringen behandlet den 24. juni også den situasjon som kunne oppstå etter den 1. september i år hvis Island, og eventuelt Danmark for Færøyenes og Grønlands vedkommende, utvidet sine fiskerigrenser fra den 1. september. Hvis de

utenlandske trålere da ble fordrevet fra sine tradisjonelle fiskefelter i den vestlige del av Norskehavet, ville det kunne oppstå en trålerinvasjon på den norske kyst som gjorde det nødvendig for den norske regjering å treffe mottiltak også før det gjennom FN var gjort et siste forsøk på å oppnå en global overenskomst. Regjeringens ønske er i det lengste å unngå slike øyeblikkelige skritt, fordi ensidige utvidelser før den nye konferanse ville gjøre det meget vanskeligere å oppnå en global overenskomst på konferansen. Nå har våre fiskerimyndigheter, Fiskeridirektoratet med tilslutning av Fiskeridepartementet, uttalt som sin vurdering at de ikke tror det er realistisk å regne med noen øyeblikkelig omlegging av det utenlandske trålfiske som skulle gjøre det nødvendig for oss å utvide vår fiskerigrense allerede i inneværende år. Hertil kommer – og det er et viktig moment – at det vil være praktisk ugjørlig å etablere et effektivt fiskerioppsyn for en fiskerisone på 12 mil på så kort varsel. Under disse omstendigheter har Regjeringen på en regjeringskonferanse i går besluttet at arbeidet med å forberede en utvidelse av den norske fiskerigrense skal ta sikte på at denne først kan skje i 1959.

På regjeringskonferansen i går drøftet vi også enkelte av de spørsmål som vil oppstå i forbindelse med en utvidelse av den norske fiskerigrense etterat spørsmålene i mellomtiden har vært utredet av Fiskeridepartementet. Regjeringen har i denne sammenheng besluttet å utarbeide en proposisjon til Stortinget om de nødvendige lovbestemmelser i forbindelse med en utvidelse. Disse lovbestemmelser skal ta sikte på å utvide fiskerigrensen til 12 mil langs hele kysten. Vi var et øyeblikk inne på om det kunne være hensiktsmessig å foreta en deling av kysten. Det var særlig de komplikasjoner som en 12 mils grense ville skape i forholdet til Sverige i Oslofjorden, som gjorde at vi tenkte på om det ville være riktig å begrense utvidelsen til deler av kysten, men alle fiskerimyndigheter er kommet til at det eneste riktige vil være, når man først skal ta skrittet, å ta det for hele kysten.

Utenlandske fiskere skal da utelukkes fra fisket i denne sone, dog således at det ved overenskomst med fremmede stater kan gis en begrenset adgang for disse borgere til å utøve fiskerivirksomhet i området mellom 4 og 12 nautiske mil som en overgangsordning. Det vil antagelig ikke være mulig å la det forbud som i dag består mot norsk tråling innenfor 4 mils-grensen, gjelde også for hele den ytre fiskerisone, men det er da et internt norsk spørsmål som må drøftes senere.

Den norske fiskerigrense kan, som jeg alt har nevnt, ikke utvides før vi har et fiskerioppsyn som er i stand til å holde utenlandske fiskere vekk fra en fiskerisone på 12 mil. Spørsmålet om en effektiv organisering av vårt fiskeoppsyn er for tiden under behandling av Fiskeridepartementet og Forsvarsdepartementet. Regjeringen besluttet i går å påskynde dette arbeid. Et grunnleggende spørsmål i denne sammenheng, som må tas opp til overveielse snarest mulig, er hvilken myndighet oppsynet skal sortere under. Regjeringen tar sikte på å ta en prinsipiell avgjørelse av dette spørsmål så snart det er mulig.

Under alle omstendigheter vil det bli nødvendig å søke Stortinget om bevilgninger til materiell og til mannskaper. Våre marinemyndigheter er ikke istand til samtidig å vareta både vårt beredskap og vårt fiskerioppsyn med det materiell og

de mannskaper det har i dag. Jeg håper at det vil være mulig for Stortinget raskt å ta avgjørelse om de nødvendige bevilgninger så snart regjeringen etter tilråding av Fiskeridepartementet og Forsvarsdepartementet har vurdert fiskerioppsynets behov.

Regjeringen mener at den instruks som ble gitt vår delegasjon til Genève-konferansen, og som jeg refererte i begynnelsen av denne redegjørelse, fortsatt bør danne grunnlaget for Norges politikk i fiskeri- og sjøgrensespørsmålet. Vi bør gjøre hva vi kan for å få andre land til å akseptere denne linje og derved sikre en global overenskomst som setter en maksimal grense både for fiskerisonen og for det egentlige territorialfarvann, slik at vilkårlige ensidige utvidelser og den usikkerhet som følger med slike ensidige utvidelser kan bli unngått for fremtiden. Vi er i den heldige situasjon at den løsning som det i tilfelle vil være mulig å oppnå, også er den som best stemmer med våre næringsinteresser totalt sett.

Det kom imorges en melding fra vår representant i NATO-rådet om at generalsekretær Spaak i en konferanse med representanter for Island, enkelte av de kontinentale fiskerinasjoner og Storbritannia har foreslått at det skal holdes uformelle ekspertdrøftelser mellom Island og interesserte land som driver fiske i islandske farvann, og at disse skulle begynne i Paris alt i neste uke. De skulle i tilfelle gjelde bevaring av fiskebestanden og eventuelle kvoteordninger i farvannet omkring Island, og det forutsettes at ingen av partene skal prejudisere sine rettslige standpunkter under disse drøftelsene. Det er ennå helt på det uvisse om Island er villig til å gå inn på slike drøftelser, og vi er kommet til at vi bør holde oss ytterst kjølige til slike drøftelser og ikke på noen måte medvirke aktivt til at de kommer istand, for de vil da kunne danne presedens hvis vi neste år står i den situasjon at vi må utvide til 12 mil uten at det foreligger noen internasjonal overenskomst, så foreløpig blir vårt standpunkt å være ytterst tilbakeholdende i spørsmålet. Skulle det så vise seg at drøftingene allikevel kommer i gang, får vi da vurdere hvorledes vi skal stille oss, om vi bare skal delta som observatører for å holde oss orientert, eller om vi, om det skulle bli nødvendig, skal være med, men da med rett til å reise de samme problemer for norskekystens vedkommende innenfor en 12-milsgrense, som vi da måtte annonsere at vi hadde til hensikt å innføre. Men foreløpig blir vårt standpunkt at vi stiller oss ytterst kjølig og tilbakeholdne til aksjonen, og at det får bli Regjeringens ansvar å avgjøre arten av vår representasjon hvis drøftingene kommer i gang.

Fung. formann: Eg takkar utanriksministeren for orienteringa. Vil nokon ha ordet?

Johs. Olsen: Bare et spørsmål til utenriksministeren. Han sa at generalsekretær Spaak ville ha uformelle drøftelser med Island. Er det i FN's regi at disse drøftelser skal foregå?

Utenriksminister Lange: Spaak er generalsekretær i NATO, og det ville i tilfelle være i Paris med representanter som da hadde sin tilknytning til vår faste delegasjon ved NATO's råd i Paris, at disse drøftelser skulle foregå.

Fung. formann: Den utvida utanrikskomite har før gjeve uttrykk for at ein har vore imot å utvida territorialgrensa, og rekna med at det ville føre med seg visse problem om ein gjekk til det. Men så vidt eg skjønar no, er det alvorleg fare for at utviding av fiskerigrensa også vil dra med seg ei utviding av territorialgrensa.

Utenriksminister Lange: Det er det ennå umulig å si noe sikkert om, men en viss risiko er der selvfølgelig for hvis det kommer i stand en ny internasjonal konferanse i fortsettelse av Genève-konferansen, at det vil vise seg at det ikke er mulig å oppnå tilstrekkelig flertall om annet enn det meksikanske forslag som da vil dekke det sovjetiske, som jo altså er 12 mil for alle formål. Hvis det blir situasjonen, må vi da komme tilbake og drøfte det i komiteen når den tid kommer. Det vil jo ikke i noe tilfelle bli spørsmål om å ta standpunkt til det før etter at Generalforsamlingen har tatt standpunkt til om den vil ha en konferanse og når den skal holdes. Så vil det da, når Stortinget er samlet, være full anledning til de fornødne drøftinger om det spørsmål med komiteen.

Vatnaland: Det var eit spørsmål til fiskeriministeren. Som fiskeriministeren og kanskje dei fleste her kjenner til, er det i fiskedistrikta i Sør-Noreg ikkje noko velnøye med den vending som denne saka no har teki. Den 5. august – trur eg – skal det haldast eit møte i Stavanger med representantar frå alle fiskarlag frå Romsdal til svenskegrensa, der dette spørsmålet vil få ein ganske brei plass etter det eg kan skjønna av pressa. Eg vil gjerne koma med eit spørsmål til fiskeriministeren om det no i førevegen har komi noko frå dei ymse fiskarlag, om dei har vori i kontakt med Fiskeridepartementet, og om det – som ein då kan venta – vil bli reist aksjon på desse møta mot å gå til ei slik utviding av fiskerigrensa til 12 mil, som føresetnaden her synest vera.

Statsråd Lysø: Som de fleste som har fulgt med i pressen kjenner til, har jo fiskerlagene fra og med Trøndelag til og med Finnmark meget sterkt gått inn for en utvidelse av vår fiskerigrense til 12 mil, og motivert det bl.a. med faren for ulønnsomhet i vårt kystfiske da der er en stadig sterkere konsentrasjon av utenlandske trålere opp til 4-milsgrensen. En unntagelse i Nord-Norge er Skipperforeningen i Tromsø, som i det alt vesentlige representerer fiske og fangst på fjerne farvann, kanskje vesentlig selfangsten.

Han mener at det er betenkelig å få en utvidelse som medfører 12 mils fiskerigrense for vårt vedkommende og naturligvis også for andre land hvor vi har interesser. Fra Møre, Vestlandet og Sør-Norge er det, så vidt jeg kjenner til, kommet protester fra fiskebåtrederforbundet. De har protestert og uttalt seg meget sterkt mot utvidelsen. De har henstillet til departementet å medvirke til at en slik utvikling kan unngås. Som grunnnging for sin henstilling peker de på at med de store interesser som vår havfiskeflåte har på fjerne farvann, vil det være ytterst betenkelig at man fikk en generell utvidelse til 12 mils grense i forskjellige land hvor de har interesser.

Det møtet som hr. Vatnaland refererte til, som formentlig skal holdes i Stavanger 5. august, kjenner jeg ikke noe til. Vi har, så vidt jeg vet, ikke fått noen melding eller forestilling fra fiskerlagene i Sør-Norge om det spørsmålet. Det som vi hittil har fått, er – som jeg allerede har sagt, fra fiskebåtrederforbundet. Jeg kjenner ikke noe til at andre lag i Sør-Norge har tatt opp spørsmålet, men vi er klar over at den alminnelige oppfatning på Møre og på Vestlandet – i all fall fra Møre til og med Rogaland – har store betenkeligheter overfor denne utvidelse. Hvorledes synet på spørsmålet nå er blant havfiskerne på Vestlandet etter at Island har proklamert at det vil gå til utvidelse av sin grense til 12 mil fra 1. september, og at sannsynligvis også Danmark kommer etter, det vet jeg ikke. Men det er jo det som har vært poenget hele tiden at de ville unngå en slik utvidelse. Hvis den allikevel skjer, vil jo en vesentlig del av deres fiskerimessige interesser på fjerne farvann i all fall falle bort for de norske fiskere. Under den synsvinkel er jeg ikke så sikker på hvorledes havfiskerne på Vestlandet nå ser på det.

Hareide: For oss som har med havfiskeflåten å gjøre er det jo blitt en bedrøvelig utvikling i denne sak. Vi hadde jo ikke tenkt oss muligheten av at det skulle gå så fort, og vi hadde heller ikke tenkt oss muligheten av at det skulle ende slik. Fiskeriministeren har jo sagt her hvorledes landet deler seg. Fra Sør-Trøndelag, Nordmøre og landsdelene lenger sør må en regne med at de fleste – den overveiende del – av de fiskeriinteresserte holder på at en utvidelse til 12 mil vil være bortimot ruin for havfiskeflåten vår. I en del av Nord-Norge ser man det vel også slik. Den utvikling vi har hatt i landet vårt i de siste år på fiskeriområdet skyldes jo ekspansjonen i havfiskeflåten. Den har vokset og utviklet seg både når det gjelder moderne utrustning og størrelse. Det er den som bringer den største kapital til landet vårt i fiskerisektoren og det er den som vel engasjerer de fleste fiskere året rundt. Hvis det nå går slik som det ser ut til, at disse forskjellige land som her er nevnt, går over til 12-mils-grensen, blir vi utestengt fra atskillige av våre beste felter, og vi vet jo da at dette vil virke slik økonomisk at vår moderne havfiskeflåte så å si blir ruinert hvis man da ikke kan finne noen nye felter å operere på. Fisket ved New Foundland og Grønland som drives av de største og mest moderne av våre fartøyer i 6 måneder av året, vil jo bli svært redusert for oss. Det samme blir naturligvis tilfellet rundt Island og i havområdet mellom England, Island og Færøyane osv.

Det var nevnt her, at hvis vi til slutt blir nødt til å gå til utvidelse til 12 mil for å beskytte våre egne banker, fordi de andre har gjort det samme, så kan jo ikke det gjøres i en fart – det var nevnt i 1959. Men om Stortinget da skal vedta denne 12-mils-grense, kan man ikke vente at vi skal gå til store bevilgninger til materiell og mannskap i forbindelse med vaktteneste. Vi som kjenner til hvor vanskelig det er å greie å holde vakt for den grense vi har i dag, vet jo at det vil bli ganske andre dimensjoner når grensen skal flyttes lengre ut. Jeg tror nok at om Stortinget må ut med store bevilgninger der, vil de sikkert bli større de bevilgninger som må til når det gjelder å kunne finne nye felter for vår havfiskeflåte. Det blir sikkert store beløp som da må til for å engasjere våre havforskere for om mulig å kunne komme

nedover på den sydlige halvkule der man kan operere slik man vil – foreløpig i all fall – og der man har muligheter for å komme over nye felter for vår flåte. Hvis det – som man nesten må gå ut fra – blir slik at det blir gjennomført 12-milsgrense, er det ingen vei forbi for oss – vi må lenger ut og ha statens hjelp til å finne frem til disse nye felter og stasjoner som vi kan eksperimentere fra. Ellers blir vår flåte liggende brakk til ubotelig skade først og fremst naturligvis for landsdeler, men også for landet. Det er mange problemer som her kommer i forgrunnen og som må løses i forbindelse med dette spørsmålet – hvis de i det hele tatt kan løses. Det er vel lite sannsynlig at det er mulig for oss å vinne inn igjen på andre felter det vi taper på disse felter som her er nevnt. Det ser problematisk ut, det ser også vanskelig og mørkt ut for oss som satser hele vår velferd i havfisket, hvis dette blir gjennomført. Det er et trist kapittel som vi ikke kan bruke sterke nok ord om når vi ser det ut fra vår interesse og ut fra tanken på den landsdel som vi representerer, som har ekspandert så veldig fra kystfiske til havfiske, som tilfellet har vært de siste ti år og kanskje vel så det. Det er lite mer å si om dette. Det er nesten bare å uttale at det er et trist og et mørkt kapittel, og vi kan jo ikke på noen måte kritisere våre folk og regjeringen i det hele som har tatt den stilling som de har vært nødt til å ta. Det er ikke vi som har funnet på dette. Enkelte av våre folk lenger nord har vært på ferde tidligere, men det er heller ikke derfra det skriver seg allikevel. Det er kommet annetsteds fra, og vi må avfinne oss med det og komme ut av det på den måte som det er mulig å komme ut av det. Men mørkt og trist ser kapitlet ut, og Regjeringen tror jeg nok gjør det som det er mulighet for å gjøre for å finne frem til en kompromissløsning. Jeg skulle bare ønske at det var muligheter til det, men det ser ikke rart ut.

Ingvaldsen: Denne sak synes å være særlig komplisert, men jeg fester meg ved den ting at når det gjelder Regjeringens retningslinje fremover, fikk jeg nærmest det inntrykk at utenriksministeren la den avgjørende vekt på å oppnå en global ordening så hurtig som mulig og at Norges rent praktiske stillingtagen skulle avpasses etter hvilket forslag det var som hadde størst sjanse til å bli vedtatt som en global ordening, og det er kanskje mulig at dette er riktig. Jeg har så liten greie på dette, så jeg er ikke sikker på om dette er riktig. Men på den annen side berører jo disse spørsmål så mange interesser hos oss at jeg kunne faktisk tenke meg at en del av disse interesser var så avgjørende at man kunne ofre den globale ordening i all fall en tid hvis man oppnådde noe vesentlig. Det har vel Regjeringen overveiet når den kom frem til sitt resultat. Det jeg kunne tenke meg, var at hvis vår havfiskeflåte ble utestengt fra sine felter, eller fra det vesentlige av dem ved at andre land utvidet, måtte vi også gå til utvidelse. Jeg hadde lyst til å høre sådan rent fiskeriteknisk: Hvilken betydning vil det ha for oss at vi da kunne utnytte området mellom 4 og 12 mil, hvor altså nå de utenlandske trålere driver? Det må jo bli et arbeidsfelt som – så vidt jeg skjønner – har ligget helt brakk sett fra norsk side. Og så mange trålere det er som driver der, skulle man tro at det var adskillig å hale inn på det området. Jeg vet ikke om *det* hadde noen så store muligheter at en 12-milsgrense ville være fordelaktig for Norge. – Ellers ville jeg si at jeg synes Norge rent generelt her skulle

være særdeles forsiktig med å ta skritt som tyder på litt selvrådighet i disse internasjonale spørsmålene. Jeg for min del reagerte ganske sterkt mot de skritt som Island og Færøyene har tatt, og tror at Norge skal være forsiktig med å gjøre det. Men jeg vil også innrømme at det uten tvil kan komme i en slik tvangsstilling at vi ikke har noe valg.

Johannes Olsen: I spørsmål som dette er man naturligvis nødt til å se det hele i sammenheng. Når det gjelder sjøgrensespørsmålet, bredden av området fra land hvor det kan fiskes fra, er det klart at det er forskjellige interesser som tangerer de forskjellige landsdeler fordi det drives mange slags fiske her under vår kyst. Likeså driver vi fiske på andre lands kyster, på andre felter, slik at det selvfølgelig ikke lar seg gjøre å utvide territorialgrensen eller la være å utvide den uten at det rører ved enkelte interesser for fiskerne i landet vårt. Det kommer man ikke bort fra; men man er nødt til å se det hele i sammenheng, se hva som er det hele lands interesser. Vi vet at torskefiskeriet er det vesentlige som drives fra Lofot-odden og nordover, bortsett fra det kvantum som fiskes ute på bankene og ved Grønland og Island, at der hvor vi vet det vesentlige av vårt torskekvantum fiskes, og hvor de fleste fisker og hvor de største verdier bringes på land, det er fra Lofot-odden til Grense-Jakobselv, der ute ved kontinentalsokkelen som stikker seg ut fra land, der vi i dag har en 4-milsgrense – som strekker seg akkurat til kanten. Det er enkelte områder ved Vardø, Berlevåg, ved Senja og noen få områder på andre steder hvor 4-mils-grensen ikke er langt nok ute, og hvor der kan fiskes på grunnere vann hvor fisken står og hvor det er rike fiskefelt. For øvrig går 4-mils-grensen på kanten av sokkelen, slik at spesielt småtrålerne våre må holde seg noe utenfor. Så har vi de store banker ute i havet hvorfra fisken vandrer og kommer opp under norskekysten. Den søker forståelig nok til denne eggen langs vår kyst, og hvis vi kunne få lov til å ha denne eggen vår i fred med de millioner av fisk som nå blir fisket opp av andre nasjoners fiskere, ville det på lang sikt være en stor fordel for Norge. Når det gjelder salg av fisk fra Norge på andre markeder, er det ikke tvil om at vi kan konkurrere med andre land. Når man har det for øye, er det klart at vi er nødt til å la enkelte mindre fiskeri-interesser vike for den store interesse som det her gjelder, når det er spørsmål om å få gjennomført en fiskerigrense på 12 mil. Jeg går ut fra at Island vil utvide sin grense, og Færøyene likedan, og dermed bortfaller jo de kystfiske-interesser som norske fiskere har hatt på disse felter. Da har vi igjen Grønland. Jeg er ikke helt sikker på og har ikke undersøkt hvor meget det er som fiskes opp innom 12 mils-grensen på Grønland og hvor meget som fiskes utenfor. Men jeg tror at det vesentligste havfiske etter torsk, som vi driver ved Grønland her fra landet, det driver vi nå utenfor 12 mils-grensen på en strekning som ligger lenger ute. Vi har fiskebanker utenfor Finnmarks-kysten og utenfor Svalbard og Bjørnøya. Det vesentligste kvantum fra bankfisket og havfisket berøres ikke av 12-milsgrensen. Det er derfor etter min mening ikke riktig å tro at utviklingen går derhen at om vi fikk en 12-milsgrense, måtte vi avvikle vår havfiskeflåte og fortsette med mindre båter oppmed kysten. Jeg tror at vi vil utvikle vår havfiskeflåte likevel, for det er fra havet fisken kommer, og det er mange felter ute i havet hvor det er

muligheter for å få fisk. Det er ikke så lenge siden i sommer jeg leste i en avis at den største fangst av tyske motortrålere var hentet 111 nautiske mil fra Andenes, en fiskebanke hvor de største trålerfangster er tatt. Det viser bare at det kan fiskes utenfor grensen allikevel, man behøver ikke å legge opp fordi om vi får utvidet fiskerigrensen til 12 mil fra land. – Jeg har notert meg at Regjeringen vil utvide grensen til 12 mil hvis overenskomst ikke oppnås innen FN – det er vel riktig? Men ensidige tiltak kan vanskeliggjøre å oppnå en overenskomst. Hvis man altså har håp om å kunne få en overenskomst gjennom FN – jeg har forstått det slik – så bør man ikke gå den veien som Island går, og bare proklamerer at nå vedtar de 12-milsgrense.

Fiskeriministeren har deltatt i en del møter nordpå i sommer, hvor jeg ikke har hatt anledning til å delta, og i avisene og ellers er det trukket slutninger og fremsatt krav om at vi absolutt ikke må gå med på noen slags forhandlinger i det hele tatt, for dermed står vår stilling svakere når det gjelder å kunne fremme en 12 milsgrense. Hvis man er enig i det som utenriksministeren har sagt og det Regjeringen har gjort, er det etter min mening litt uheldig å komme med slike resolusjoner og krav og ikke avvente det arbeid som Regjeringen driver med når det gjelder denne sak.

Jeg vil til slutt si at jeg har ingen ting å merke til det Regjeringen har vedtatt, og jeg mener at den stilling Regjeringen har tatt i dette spørsmålet, er helt i flukt med de interesser som i all fall jeg og fiskerne i Nord-Norge har. Jeg tror også at når interessen for fiskefeltene bortfaller når det gjelder fiske innom 12-milsgrensen ved Færøyene og Island, er det ikke av så stor interesse for Vestlandet heller å gå imot at vi utvider vår fiskerigrense til 12 mil når de andre land gjør det.

Vatnaland: Jeg vil bare få stille et spørsmål til hr. Johannes Olsen på bakgrunn av noe som hr. Ingvaldsen var inne på. Hr. Ingvaldsen nevnte noe om mulighetene som kunne være for norsk fiskeri innenfor 12-milsgrensen når en fikk ha de feltene for seg selv. Men er det ikke riktig, hr. Johannes Olsen, at Norges Fiskarlag og fiskerne nordpå er innstilt på at om vi får en utvidelse av fiskerigrensen, så skal allikevel trålervirksomheten også for norske trålere foregå utenfor 12-milsgrensen?

Johannes Olsen: Ja, det er det standpunkt som fiskerne alltid har hatt at området innenfor fiskerigrensen skal være lukket for trålfisket, selv om det er norske trålere. Men det er jo bare det å merke at hittil har vi hatt en fiskerigrense på 4 mil og hvor den vanlige drift av kystfisket foregår langs hele kysten vår, og det kan ikke hindres. Det går ikke an å fiske med trål samtidig med redskap som settes på bunnen, garn og liner; da blir de ødelagt. Når det så blir tale om utvidelse av grensen til 12 mil, kan det bli spørsmål for norske trålere om å ha visse områder hvor de kan fiske innenfor denne grensen. Men det er et spørsmål som vi egentlig selv er herre til å bestemme over i Norge, når vi en gang har fått utvidet fiskerigrensen til 12 mil.

Statsråd Lysø: Det er nødvendig på bakgrunn av det som er anført fra hr. Hareide og hr. Ingvaldsen, å gi noen tall. Det er fra 1956 hvor vi har fullstendig statistikk. Der er den totale fangst av all norsk fisk – det gjelder sild og fisk av alle slag – 1 986 000 tonn, forhåndsvurdert til 711 millioner kroner. Herav er tatt opp og brakt på land fra fjerne farvann av både fisk og sild 126 000 tonn til en førstehåndsverdi av 94,8 millioner kroner. Med andre ord: et totalt fiske på fjerne farvann, som i prosent av den totale fangst som i det hele er brakt på land i Norge, er 6,4 pst. og i pengeverdi 13,3 pst. Det viser at kvantum av sild og fisk domineres fullstendig av kystfiskeriene.

Jeg er naturligvis klar over at det i første omgang vil bli vanskeligheter for de fiskere som driver på fjerne farvann, når de står overfor et stengt farvann f.eks. ved Island, ved Færøyane, ved New Foundland osv., men jeg tror at slik som fisket har foregått hittil på fjerne farvann, er det en betydelig del av disse fiskerier som foregår også utenfor en 12-milsgrense, både ved Island, ved Færøyane og ved New Foundland. I disse tall på henholdsvis 6,4 og 13,3 pst. er det også medregnet fisk som er bragt på land under torskefisket ved Bjørnøya og Svalbard, og det er jo norsk territorium, så prosenten blir i realiteten noe lavere.

Når det gjelder spørsmålet om fisket innenfor et belte mellom de nåværende 4 mil og de eventuelle nye 12 mil, har jo utenriksministeren allerede uttalt at spørsmålet om hvorvidt norske trålere også skal være forhindret fra å fiske innenfor dette område, vil man ikke ta standpunkt til i forbindelse med de internasjonale forhandlinger, fordi det er et internt spørsmål. Jeg vil med én gang si som min mening at det må være rimelig at norske fiskere som driver med trål, må få fiske innenfor et eventuelt belte mellom 4 og 12 mil etter nærmere fastsatte regler, men det er en sak som man naturligvis får komme tilbake til.

Når det gjelder det spørsmålet som hr. Johs. Olsen tok opp, de krav om 12-milsgrense som er fremmet fra Nord-Norge, har det jo hele tiden vært Regjeringens og departementets mening at man burde prøve å løse dette spørsmål ved forhandlinger. Det har vært vårt standpunkt hele tiden, men det kan naturligvis ikke forhindre at organisasjoner og lag ute i distriktene i Nord-Norge og andre plasser gjør vedtak, selv om disse kanskje ikke er så riktig og så vel avveide. Det har vi naturligvis ikke noen midler til å forhindre.

Utenriksminister Lange: Jeg er helt enig med hr. Ingvaldsen i at vi skal være meget varsomme med å vise noen form for selvrådighet i slike spørsmål som det her er tale om. Det er jo også vårt standpunkt. Vårt prinsipale standpunkt og vårt prinsipale siktemål er jo at vi skal medvirke til at vi får en ordning ved internasjonal overenskomst. Når vi mener at den internasjonale overenskomsten bør ha ensartede regler for hele kloden, og ikke differensiere mellom forskjellige regioner, er det på grunn av den trusel vi står overfor hvis det ikke blir noen global overenskomst om et maksimum på 12 mil. Der er krav fra latin-amerikanske land om 200 mil og mer, som vil bety langt, langt bredere sjøterritorier enn de 12 mil som det kan være håp om å oppnå alminnelig enighet om.

Det standpunktet som vi har tatt både forut for og under den internasjonale konferansen om havets folkerett i Genève, ble tatt etter forhåndsdrøftinger med alle våre næringer på havet, og våre skipsfartsinteresser var representert i selve delegasjonen til Genève, og de har sluttet seg til det standpunkt som delegasjonen, i samråd med Regjeringen og med tilslutningen av disse to komiteer, tok på konferansen der nede. Det er ingen divergenser der om at denne linjen er den som totalt sett vil gi den gunstigste løsning for oss, når det er på det rene at man ikke har noen realistisk mulighet for å hindre at der blir utvidelser av fiskerigrensen i en rekke land.

Regjeringens standpunkt er altså at vi skal arbeide for en internasjonal konferanse, og at vi ikke skal ta noe ensidig norsk skritt før en slik konferanse er holdt og eventuelt har gitt et negativt resultat. Hvis den gir et positivt resultat, blir det ikke spørsmål om et ensidig norsk skritt, da blir det som et ledd i en alminnelig internasjonal regulering.

Når det gjelder fiskerorganisasjonene nordpå, tror jeg nok det ville være heldig om fiskeriministeren – hvis der i dette møte er enighet om at vi skal følge den linjen som her er lagt opp fra Regjeringens side – orienterer tillitsmennene i fiskarlagene, slik at de vet etter hvilken linje det blir arbeidet fra Regjeringens side. Det kan kanskje bidra til at det ikke kommer fullt så mange og så kategoriske resolusjoner i tiden fremover.

Warholm: Det er et spørsmål som ikke er diskutert i denne forbindelse, og det er passive redskaper kontra aktive redskaper. Havfisket fra Vestlandet drives hovedsakelig, med noen få unntak, med passive redskaper som garn, line og jukse. Det er dog bare i liten utstrekning det fra vår side drives med garn på Island. Ellers drives det med line, og i en del av sesongen med jukse. Spesielt på Grønland går man i slutten av juli og i august over til jukse istedenfor line. Jeg synes det er rart at man ikke under drøftingene har vært inne på at vi så å si har hevdvunnen rett til å drive oversjøisk fiske med garn og line, et fiske som aldri har skadet fiskebestanden. Jeg hadde en samtale med noen færøyværinger i Frankrike for en tid siden, og da kom det fram at det var den store utenlandske trålerflåten som gjorde at de så seg nødsaget til å utvide fiskerigrensen. Det samme er sikkert tilfellet for Islands vedkommende og vil gjelde også for Norge.

Jeg synes det er rart at man ikke under forhåndsdrøftinger med de land det her gjelder, spesielt Island og Danmark/Grønland, har forespurt om vi eventuelt kunne få lov til å fiske med line eller faststående redskaper innenfor deres 12-milsgrense, mot å gi dem samme anledning innenfor vår eventuelle 12-milsgrense. Jeg har forstått det amerikanske forslaget slik at det går ut på en 12-milsgrense, men at det mellom 6 og 12 mil skal være anledning til å drive med passive redskaper. Og vi har jo aldri sett en spansk, fransk, engelsk eller tysk båt på kysten av Lofotodden og oppover som har drevet med line eller garn, så det skulle jo være et ganske godt poeng å tillate de samme folk å drifte dersom de legger om til line eller garn. Jeg vil spørre utenriksministeren: Har det vært reist spørsmål om hvorvidt norsk havfiske fremdeles skal kunne drives innenfor 12 mil med line eller garn?

Representantene Johs. Olsen og Vatnaland kom inn på spørsmålet om småtrålerne. I den forbindelse vil jeg si så mye, at hvis vi skal utelukke de småtrålerne som nå drifter, fra å drive tråling – det er vel 200-250 som driver aktivt, spesielt om våren, på Finnmark – må vi være fullstendig klar over at de må legge om sin drift, og da vil den sikkert bli omlagt til eggafiske og bankfiske, hovedsakelig eggafiske. Men den som har drevet fiske i de siste år, vet at eggafisket ikke tåler noen kolossal båtmasse. Eggafisket begynner i mars-april og drives utover til i august-september, ganske lite etter kveita i oktober. Hvis man utelukker 200 småtrålere fra Finnmarkskysten, må man være fullt klar over at disse båtene må finne muligheter for drift på annen plass, og det er nærliggende å tro at de da går over på eggafiske. De kan nok få bragt i land ganske betydelige kvanta brosme og lange, men lønnsomheten er av en sånn art, at jeg tror det ville bli ganske ulønnsomt for samtlige. Nå har vi et ganske stort eggafiske fra Andenes og nordover og på Røstbanken, Trænabanken, Sklinnabanken og Haltenbanken, men jeg tror jeg kan si ganske bestemt at får vi et innrykk på, om ikke mer enn 100 båter til, gjør vi hele eggafisket ulønnsomt, og det kan jeg ikke skjønne kan være meningen. Derfor tror jeg det vil være av stor viktighet at fiskarlagene blir orientert om at dette er et internt spørsmål som vi får drøfte etter at vi eventuelt får 12-milsgrensen, da vil saken bli tatt opp, og det vil bli gitt regulerende bestemmelser for drift med småtrålere.

Jeg ser det slik at vi gjerne kan utvide maskestørrelsen på trålen enda en gang, for å prøve å bevare fiskebestanden, men samtidig vet vi at de utenlandske trålere som nå driver trålfiske på kysten vår – jeg tenker spesielt på spanske, franske og portugisiske trålere – absolutt ikke overholder noen overenskomst. De er med i den overenskomsten som Nordsjø-landene har inngått om en viss maskestørrelse – 110 mm. – men under et besøk i Frankrike var vi ombord på en masse trålere og gikk med tommestokken, og det var ingen som hadde lovlig trål – absolutt ingen. Vi kan ikke forestille oss hva som skjer av ruin på fisken der oppe når en fransk eller spansk saltfisktråler kommer oppover dit. Jeg går nesten ut fra at de hiver på sjøen igjen 70-80 prosent av den fisken de tar opp av havet. Det stiller seg selvfølgelig litt anderledes under fisket om vinteren utenfor Vesterålen, hvor de fisker skrei. Torsken er ikke brukbar til salting før den er over 58 cm., og den torsken som kommer utenfor Finnmarkskysten, er ikke av en slik størrelse jevnt over. Det er i all fall oppfatningen hos oss, som har drevet og fisket i lag med dem, at de som ikke har fabrikk ombord, hiver på havet 70-80 prosent. Da må vi ha lov til å si at kunne vi ved en 12 mils grense beskytte oss mot et slikt rovfiske, ville det ha stor verdi.

Man har vært inne på her hvor meget vi kunne få ved å fiske alene i beltet mellom 4 og 12 mil, i forhold til det vi vil tape i havfisket. Når statsråd Lysø opplyste her at vi fisker 126 000 tonn på oversjøisk fiske, må vi huske på at den fisken våre stortrålere på over 500 tonn bringer i land, for det alt overveiende kommer fra Barentshavet, og det er ikke så rent lite, og at det er 4-5 av disse stortrålerne som drifter på Grønland, slik at det kvantum som bringes i land fra fjerne farvann, blir ganske betraktelig redusert.

På nordnorsk hold råder der stor spenning omkring dette spørsmålet: Skal vi hevde en 12 mils grense, og skal vi dermed utelukke våre egne fiskere – og det gjelder da spesielt dem som driver med småtråling – fra å fiske innenfor denne grensen? Det er derfor viktig som det er sagt her før, at fiskerne blir gjort kjent med at de skal få lov til å fortsette å drifte innen dette beltet, og utvikle videre dette fisket, som er av en ganske ny dato. Som før sagt tror jeg det ville være meget betenkelig om den flåten som driver der – på mellom 200 og 300 småtrålere – skulle utelukkes derfra og overføres på eggafisket. Det ville være en meget uheldig utvikling.

Til slutt vil jeg gjerne gjenta mitt spørsmål til utenriksministeren: Har det vært drøftet med Island, Danmark og Færøyene om vi kan få lov til å fiske med faststående redskap innenfor en 12 mils grense?

Utenriksminister Lange: Det spørsmålet som hr. Warholm har reist, har vært overveiet. Vi ba fiskerimyndighetene om å uttale seg også om hvorvidt vi ved en eventuell utvidelse til 12 mil, skulle innskrenke oss til et forbud mot utenlandsk trålfiske mellom 4 og 12 mil, og dermed tillate fiske med passiv redskap for utlendinger, for på den måten å kunne oppnå at vi fikk adgang til å fiske innenfor 12 milsgrensen ved Island, eventuelt Færøyene og Grønland, også med passiv redskap. Men nå er hverken islendingene eller færøyingene eller danske fiskere overhodet interessert i å fiske med passiv redskap langs norskekysten, så det ville bli en rent ensidig fordel som vi ville få innenfor deres 12 mils grenser uten at vi hadde noen motytelse å gi. På den bakgrunn vurderte fiskerimyndighetene det slik – og det har vi sluttet oss til – at det har liten hensikt å ta det opp, fordi det ikke har noen utsikt til å føre frem på grunn av at der ikke er noen gjensidighet i interesseforholdet.

Ellers vil jeg bare føye til det fiskeriministeren har sagt om norsk trålfiske mellom en 12 mils og en 4 mils grense, at i Regjeringen er nok oppfatningen den at vi ikke kan basere oss på å forby alt norsk trålfiske i denne sonen mellom 4 og 12 mil, men at det blir nødvendig at det skjer under en viss regulering, for å unngå at der blir rovfiske på noen som helst måte. Jeg tror at Regjeringens standpunkt er temmelig på det rene dithen at noe forbud mot norsk trålfiske mellom 12 og 4 mil, neppe kan komme på tale.

Nybø: Det var en liten bemerkning til de tallmessige og statistiske anførsler som statsråd Lysø kom med fra året 1956, der den prosentvise andel av havfisket både i kvantum og i verdi synes å være nokså liten i forhold til det totale oppfiskede kvantum for året. Der tror jeg nok man må opplyse at 1956 jo var et rekordår. Det tallmessige totalkvantum som ble oppgitt, omfattet både sild og annen fisk. Når man så vet at sildefisket for 1956 ga ca. 12 mill. hl., er det klart at det kvantum fisk som ble tilført fra oversjøiske farvann vil bli som en dråpe i havet, når man tar med de store tall for sildefisket som 1956 ga. Det var forøvrig også et rekordår for vårtorskefisket på Finnmark. Jeg har ikke tall for hånden til å kunne verifisere det helt, men så vidt jeg husket var det det. Så noe særlig gunstig år for en sammenligning mellom havfiske og kystfiske, er neppe 1956, etter min oppfatning.

For øvrig ser ikke jeg så mørkt på situasjonen som representanten Hareide gjorde. Etter de kartlinjer som jeg har fått trukket opp av Norges Sjøkartverk når det gjelder våre kystbanker med en eventuell 6 eller 12 mils grense, ser det ut som om de fordelene vi kan oppnå ved det, nok kan kompensere den reduksjon i vårt havfiske som utestengningen fra Island, respektive Grønland og New Foundland, vil føre med seg.

Det synes for meg som om vi er kommet opp i en slags tvangssituasjon i dette spørsmål, og jeg er for så vidt enig i det utenriksministeren har uttalt, at man må stille seg avventende, se hvordan situasjonen vil utvikle seg, og så komme tilbake til saken til endelig standpunkttagen.

Wikborg: Jeg synes den linje Regjeringen har fulgt, er varsom og forsiktig, og så vidt jeg kan skjønne, den eneste mulige i den situasjon vi er kommet opp i, hvor vi uten egen skyld må regne med at viktige felter – altså både Island, Færøyene og Grønland, og kanskje også Canada blir stengt for oss. Da har vi i grunnen ikke mer enn ett alternativ.

Det som i dag foreligger for oss, er jo dette at Regjeringen vil vente og se tiden an, og at noe definitivt standpunkt ikke skal tas før den eventuelle nye konferansen er avholdt. Det er et synspunkt som jeg er helt enig i.

Jeg er også enig i det utenriksministeren fremholdt om at det globale synspunkt for oss er det viktigste, fordi her gjelder det ikke bare spørsmålet om våre fiskerier, motsetningen mellom våre havfiskere og våre kystfiskere, men det gjelder også hvalfangst i fremmede farvann, det gjelder vår skipsfart, og det er i lys av denne samlede interessen vi må se saken. Nettopp derfor synes jeg det er så uhyre viktig at vi ikke for å oppnå kanskje en eller annen liten øyeblikkelig fordel på et begrenset område, setter i risiko langt større interesser på andre områder. Jeg tror derfor det er helt riktig at man med den største grad av forsiktighet arbeider i retning av global ordning, og at det må være det ledende hovedsynspunkt. Går ikke det, vel, så får vi ta vårt standpunkt til hva som da skal gjøres, da kommer også utenrikspolitiske synsmåter inn, sider av saken som ikke har vært berørt under debatten her i dag, og særlig må vi da overveie hvordan en utvidelse til 12 mil langs vår kyst vil virke på vår største handelspartner, nemlig England. Nå får vi jo den fordel at Island her kommer til å gå i bresjen, slik at vi får se hvordan forholdet mellom Island og Storbritannia utvikler seg. Men de utenrikspolitiske synsmåtene får vi jo rikelig anledning til å komme tilbake til når saken i sin tid forelegges oss etter at FN-konferansen er avsluttet.

Fung. formann: Eg har ikkje fleire talarar på lista, og går ut frå at ordskiftet er slutt.

Skal ein trekkje ein konklusjon av dette ordskifte, meiner eg at resultatet må bli at ein er samd i at Regjeringa arbeider vidare etter dei retningslinene som er lagde opp her i møtet. At det frå medlemmane har kome til uttrykk noko ulikt syn på kva som er det ynskjelege i sjølve saka, er noko heilt anna, men i den

tvangssituasjonen som me er komne i, har eg sett det slik at alle er samde i at Regjeringa arbeider vidare etter det opplegget som er gjort.

Dette møte er då slutt. Det vil etterpå bli sett møte i den utvida utanriksnemnda.

Møtet hevet kl. 12.25.